

บทที่ 1

บทนำ

โครงการวิจัยเรื่อง ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยว ในพื้นที่เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอมะแม่ง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอมะแม่ง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยว เพื่อจัดทำแผนที่แสดงข้อมูลด้านการท่องเที่ยว และเพื่อประเมินความพึงพอใจการใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้เลือกพื้นที่ในชุมชนเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา เป็นต้นแบบในการดำเนินการวิจัย ในส่วนบทที่ 1 เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ ที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดการวิจัย ขอบเขตของโครงการวิจัย และประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความสำคัญ และที่มาของปัญหา

เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา ได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลตำบลเมืองแกนพัฒนาเป็นเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเดิมเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนาได้รับการจัดตั้งโดยเปลี่ยนแปลงฐานะมาจากสุขาภิบาลตำบลเมืองแกนพัฒนาตามราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ ชุมชนเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของแม่แตง ห่างจากอำเภอมะแม่ง ไปทางทิศเหนือตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๗ ระยะทางประมาณ ๕๘ กิโลเมตร และห่างจากที่ว่าการอำเภอมะแม่งเป็นระยะทางประมาณ ๘ กิโลเมตร โดยใช้เส้นทางแยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๗ ตามถนนชลประทานเขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล มีเขตการปกครองครอบคลุม ๒ ตำบล คือ ตำบลช่อแล ๖ หมู่บ้านและตำบลอินทิล ๑๐ หมู่บ้าน ตั้งแต่หมู่ที่ ๑-หมู่ที่ ๑๑ (ยกเว้นหมู่ที่ ๙) จำนวนพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด ๒๔ ตารางกิโลเมตร (๑๕,๐๐๐ ไร่)

ตามยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการท่องเที่ยว มีการกำหนดวิสัยทัศน์การวิจัย คือ “เพิ่มมูลค่าและคุณค่าของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยผ่านระบบการบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นำการท่องเที่ยวไทยสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างเป็นธรรมและยั่งยืน” การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๒ สนับสนุนการวิจัยในพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง

สำหรับการท่องเที่ยวในพื้นที่เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจภายในชุมชน เช่น วัดอรัญญูวิเวก วัดบ้านเด่นสะหรีศรีเมืองแกน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอินทิลเมืองแกน เจ็อนแม้งัดสมบูรณัชล นอกจากนี้สถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนที่น่าสนใจ เช่น พิธีพือบวงสรวงพระเจ้าสามฝั่งแกน ประเพณีเดือน 8 เข้า 9 ออก ใส่ขันดอกบูชาเสาอินทิลเมืองแกน และพิธีบวงสรวงดอกพระวิญญานพระเจ้าสามฝั่งแกน กิจกรรมหนานี้ที่เมืองแกน กิจกรรมนั่งจั่วล้อ ผ่อเมืองแกน เทศบาลเมืองเมืองแกนมีการส่งเสริมสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว มีกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว อนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการพัฒนาระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อช่วยเก็บข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว รวมถึงการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมทางด้านทางท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น ให้ผู้ใช้ระบบ หรือนักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงข้อมูลและนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจวางแผนเส้นทางท่องเที่ยว แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวที่ผู้ใช้ระบบต้องการ ด้วยภาพแผนที่ และผู้ใช้สามารถเพิ่ม ลบ และแก้ไข จุดข้อมูลสถานที่ได้ ทั้งยังส่งเสริมการสร้างค่านิยมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวในชุมชน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมในชุมชน และสามารถนำไปใช้เป็นต้นแบบในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนอื่นได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อสร้างระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อจัดทำแผนที่แสดงข้อมูลด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
4. เพื่อประเมินความพึงพอใจการใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

3. กรอบแนวความคิดของการวิจัย

โครงการวิจัยจะใช้กระบวนการวิจัย ศึกษาบริบทของพื้นที่ เก็บรวบรวมข้อมูลด้านการท่องเที่ยวภายในชุมชน จัดทำฐานข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน จัดทำรูปแบบการแสดงผลด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ สร้างระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยว เพื่อนำเผยแพร่ผ่านระบบเครือข่าย

อินเทอร์เน็ต รวมทั้งเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมกันหาแนวทางให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ไข โดยเฉพาะกลุ่มชุมชนนับว่าเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมาก ต่อการพัฒนาชุมชนและของประเทศชาติ จึงต้องมีการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว ควบคู่ไปกับการปลูกฝังสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมสร้างและใช้ประโยชน์จากชุมชนอย่างคุ้มค่า ส่งเสริมให้ชุมชนได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพในด้านการท่องเที่ยวได้ด้วยตนเองเพิ่มมากขึ้น โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำและให้บริการข้อมูลสารสนเทศ ด้วยการเผยแพร่สื่อผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อสร้างเป็นเครือข่ายแนวร่วม ในชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เป็นต้นแบบให้กับกลุ่มชุมชนและประชาชนทั่วไปในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ซึ่งจะประกอบด้วย ขอบเขตทางด้านประชากร ขอบเขตด้านเวลา ขอบเขตด้านพื้นที่ และขอบเขตของระบบงาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร คือ กลุ่มตัวอย่างในชุมชนที่มีสภาพสอดคล้องกับการวิจัย และอยู่อาศัยในพื้นที่เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
2. ขอบเขตด้านเวลาของการวิจัย การวิจัยครั้งนี้มีระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยทั้งสิ้นเป็นระยะเวลา 1 ปี ตั้งแต่ 23 มกราคม 2560 ถึง 22 มกราคม 2561
3. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ พื้นที่เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
4. ขอบเขตของระบบ คือ สร้างระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยว และเผยแพร่ระบบบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทดลองใช้ระบบประเมินประสิทธิภาพการพัฒนาระบบ และประเมินความพึงพอใจการใช้งานระบบ

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้แผนที่การใช้ประโยชน์พื้นที่ด้านการท่องเที่ยว ในพื้นที่เทศบาลเมืองเมืองแกน ตำบลช่อแล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
2. ได้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยว ในพื้นที่เทศบาลเมืองเมืองแกน ตำบลช่อแล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
3. ได้เครือข่ายแนวร่วมในกลุ่มชุมชนที่จะนำความรู้การท่องเที่ยวในชุมชนที่ได้ไปเผยแพร่เพื่อเป็นต้นแบบให้กับประชาชนทั่วไปในพื้นที่อื่นๆ ทำให้มีความตระหนักในการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในชุมชน